

THÁI ĐỘ CỦA PHẬT GIÁO ĐỐI VỚI CÁC TÔN GIÁO KHÁC

Tác Giả: Hòa-Thượng Tiến-Sĩ K. Sri Dhammananda

Mục đích của bài này là đem sự hiểu biết thấu đáo về tôn giáo, tính khoan dung trong tôn giáo, ý nghĩa nền tảng sâu xa của nó từ quan điểm Phật Giáo và để hiểu Phật Giáo đối với các tôn giáo khác ra sao.

Ý nghĩa sâu xa của tôn giáo tiềm ẩn là có thể gìn giữ và kính trọng tôn giáo của mình mà không trong một đường lối nào lại không kính trọng hay bất lịch sự đối với tôn giáo khác. Vì mục tiêu này, chúng ta phải thiết lập mối hiểu biết lẫn nhau, cùng nhau hợp tác và khoan dung giữa tất cả những nhà làm tôn giáo hầu đạt sự hòa hợp tôn giáo.

Người ta thường nói đến khoan dung trong tôn giáo và sự quan trọng của nó, nhưng rất ít, nếu có, chỉ ra một con đường thực tiễn để đạt được sự khoan dung tôn giáo. Hy vọng, đọc kỹ bài này, độc giả có thể có được bức tranh rõ ràng về khoan dung trong

tôn giáo và sẽ nỗ lực vận động khoan dung tôn giáo. Chúng ta nên cố gắng loại bỏ cái gọi là phức cảm tự tôn ưu việt hơn người, nghi kỵ lẫn nhau, thành kiến tôn giáo, những động cơ vị kỷ, hỷ vì điều thiện tổng quát và dùng để cao tôn giáo của mình. Cho nên sự hiểu thấu tôn giáo tốt hơn khoan dung tôn giáo nhiều.

Vậy, hiểu thấu tôn giáo tốt hơn khoan dung tôn giáo nhiều. Tất cả các nhà tôn giáo đều làm việc cho sự nghiệp chung giải phóng và giác ngộ con người. Sự tìm cầu giải phóng và giác ngộ tức sự đi tìm chân lý. Bất hạnh thay, trong chúng ta, có nhiều niềm tin và tu tập lối lãng được miêu tả hay diễn tả như Chân Lý, mà thực ra chúng không phải là Chân Lý. Là những tín đồ tôn giáo thực sự, chúng ta phải có can đảm và sự tin chắc để chấp nhận điều rõ ràng là một quan niệm sai lầm và cố gắng sửa chữa nó cho phù hợp với khoa học và lẽ phải đồng thời đúng với những đòi hỏi của Chân Lý. Nhiệm vụ của chúng ta sẽ thất bại nếu chúng ta cứ cố bám víu vào điều mà chúng ta biết không phải là Chân Lý. Chúng ta cũng sai lầm, nếu chúng ta thực hành khoan dung tôn giáo mà chúng ta khoan dung mà không vạch ra điều thất bại hay thiếu sót của nó không phù hợp với Chân Lý. Trong lúc tìm Chân Lý chúng ta phải loại bỏ thái độ tranh đua và phải

đoàn kết tay trong tay để đạt mục tiêu cao thượng của sự hòa hợp tôn giáo cho hạnh phúc của nhân loại.

Mặc dầu Đức Phật vạch ra rằng không có giá trị đạo lý trong nhiều sự tu tập tại Ấn Độ vào thời của Ngài, Ngài vẫn lịch sự khuyên bảo các tín đồ đem đồ cúng dường hay thực phẩm đến các Bà La Môn hay những người khát sĩ khác và hỗ trợ họ bất chấp họ thuộc tôn giáo nào. Đức Phật khuyên các tín đồ không nên làm đau đầu hay gây thương tích cho thấy tu Bà La Môn hay một Bà La Môn. Nơi đây Ngài coi những nhà sư và Bà La Môn là những người đạo giáo. Lại nữa, Đức Phật nói nếu một người lừa đảo một Bà La Môn, hay một nhà sư hay một người khát sĩ, bằng cách nói dối, đó là nguyên nhân người ấy sẽ bị đe dọa. Như vậy, khuyên các tín đồ của Ngài theo đường lối ấy, Đức Phật đối đãi với tất cả không chút kỳ thị.

Mục đích của Phật Giáo là hướng dẫn mọi người sống một cuộc đời cao thượng không làm hại bất cứ ai, trau dồi các đức tính nhân đạo nhằm duy trì phẩm giá con người, tỏa lòng lương hảo rộng mở không chút kỳ thị, rèn luyện tâm tránh tội lỗi, thanh tịnh hóa tâm nhằm đạt hòa bình và hạnh phúc.

THÁI ĐỘ CỦA PHẬT GIÁO ĐỐI VỚI CÁC TÔN GIÁO KHÁC

Tác Giả: Hòa-Thượng Tiến-Sĩ K. Sri Dhammananda

Mục đích của bài này là đem sự hiểu biết thấu đáo về tôn giáo, tính khoan dung trong tôn giáo, ý nghĩa nền tảng sâu xa của nó từ quan điểm Phật Giáo và để hiểu Phật Giáo đối với các tôn giáo khác ra sao.

Ý nghĩa sâu xa của tôn giáo tiềm ẩn là có thể gìn giữ và kính trọng tôn giáo của mình mà không trong một đường lối nào lại không kính trọng hay bất lịch sự đối với tôn giáo khác. Vì mục tiêu này, chúng ta phải thiết lập mối hiểu biết lẫn nhau, cùng nhau hợp tác và khoan dung giữa tất cả những nhà làm tôn giáo hầu đạt sự hòa hợp tôn giáo.

Người ta thường nói đến khoan dung trong tôn giáo và sự quan trọng của nó, nhưng rất ít, nếu có, chỉ ra một con đường thực tiễn để đạt được sự khoan dung tôn giáo. Hy vọng, đọc kỹ bài này, độc giả có thể có được bức tranh rõ ràng về khoan dung trong

Theo lời khuyên trên, Đức Phật muốn nói cho ta biết sự khác biệt giữa thiện và ác. Ngài muốn dạy con người làm sao dẫn đến lối sống chính đáng, hạnh phúc và an lạc. Ngài không bao giờ khuyến khích đệ tử của Ngài đi đổi đạo người ta từ đạo này sang đạo nọ. Ý kiến của Ngài về đổi đạo là tiến dần đường lối sống đạo lý chính đáng và cao thượng.

Đức Phật không phê bình hay chỉ trích bất cứ một tôn giáo nào, thay vào đó Ngài soi sáng mọi người bằng cách chỉ cho họ cái phù phiếm khi đi vào những cực đoan của sự tự hành xác, sự đam mê lạc thú (nhục dục) và tránh những dị đoan và những sự tu tập vô nghĩa dưới danh nghĩa tôn giáo.

Tôn Giáo Thực Sự

Về câu hỏi thế nào là một tôn giáo thực sự, Đức Phật đã đưa ra câu trả lời phóng khoáng là ở bất cứ nơi đâu giáo lý về Tứ Diệu Đế và Bát Chánh Đạo được thấy, và nơi nào mà ta có thể tìm thấy những tín đồ thuần túy đạt được sự mở mang tinh thần, nơi đó là một tôn giáo thực sự. Ngài không nói chỉ có Phật Giáo là một tôn giáo thực sự, nhưng

Ngài cổ vũ con người chấp thuận và kính trọng sự thực bất kỳ nơi đâu. Đó có nghĩa là chúng ta không nên lơ là giáo lý hữu lý của các tôn giáo khác. Một thái độ như vậy cho thấy rõ Đức Phật không bao giờ có thành kiến với các tôn giáo khác và cũng chẳng bao giờ cố ý độc quyền chân lý tôn giáo. Ngài chỉ muốn vạch ra một thứ - Chân Lý, và tất cả giáo lý của Ngài đều căn cứ trên Tứ Diệu Đế- đó là khổ hay bất toại nguyện, nguyên nhân của khổ, chấm dứt khổ, và con đường dẫn đến chấm dứt khổ.

Bất cứ lúc nào khi Đức Phật khuyến nhủ các đệ tử của Ngài hành động hay tránh xa thứ gì, Ngài luôn luôn đòi hỏi họ làm như vậy không chỉ cho phúc lợi và hạnh phúc cho chính họ mà còn cho phúc lợi và hạnh phúc của người khác. Ngài nói : " Nếu điều đó tốt cho bạn và cho người khác, nên làm, nếu điều đó hại cho bạn và hại cho người khác, không nên làm" .

Như một nhà cải cách xã hội, Đức Phật đã tìm ra gốc rễ sâu xa của đau khổ nhân loại - tham, sân và si, ăn sâu vào tâm khảm con người. Cho nên chỉ do tâm con người mà sự cải cách thực sự mới có thể có hiệu quả. Những cải cách đặt ra trên thế giới bên ngoài bằng sức mạnh chỉ có thể tồn tại một thời gian ngắn, nhưng nếu chúng nảy sinh từ sự thay đổi

trong tâm thức con người mới lâu dài hơn.

Những khuynh hướng tham sân và si cuối cùng phải được khắc phục và thay thế bằng sức mạnh của rộng lượng, từ ái và trí tuệ. Chỉ do sự thanh tịnh tinh thần mới có thể đạt được hòa bình và hạnh phúc một cách hữu hiệu nhờ vào tôn giáo.

Phật Giáo trở thành đoàn truyền giáo đầu tiên mà thế giới biết đến. Gần 2300 năm trước đây, nhờ những nỗ lực cao thượng của Hoàng Đế A Dục trị vì Ấn Độ - (268 - 305 trước Công Nguyên) - khi tới đỉnh cao của quyền uy trần tục, đã từ bỏ lối gươm bạo lực, đem hết thì giờ vào việc nâng cao Phật giáo và văn hóa Phật Giáo. Ngài gửi các nhà truyền giáo, kể cả người con trai và người con gái của Ngài, đến khắp tất cả xứ sở được biết như thế giới thời đó để truyền đạt thông điệp của Đức Phật. Đúng theo truyền thống cao thượng của Đức Phật, Ngài không bao giờ quên dặn dò những nhà truyền giáo là không nên chỉ trích hay coi thường tôn giáo khác trong khi thuyết giảng về Phật Giáo. Lời khuyên này được khắc vào bia đá A Dục bằng chữ Bà La Môn - những di tích này vẫn còn được thấy ngày nay tại Sarnath, Benares tại Ấn Độ.

Những câu sau đây trong sắc lệnh của nhà Vua :

"Ta không nên chỉ tôn vinh tôn giáo riêng của mình và chỉ trích các tôn giáo khác. Ta nên kính trọng tôn giáo của những người khác vì lý do này hay lý do nọ. Làm như vậy, ta đã giúp đỡ tôn giáo của chính mình phát triển và cũng là giúp ích các tôn giáo khác. Hành động ngược lại ta đã đào huyệt cho tôn giáo của chính mình và cũng làm hại tôn giáo khác. Bất cứ ai tôn vinh tôn giáo mình và chỉ trích tôn giáo khác, tưởng rằng làm như vậy là sùng bái tôn giáo mình nghĩ rằng "ta sẽ tôn vinh tôn giáo của chính ta". Nhưng ngược lại, chính ta đã làm tổn thương nghiêm trọng tôn giáo của chính ta. Nên hòa thuận thì tốt hơn : Hãy lắng nghe tất cả, và sẵn sàng nghe với thiện chí những học thuyết giảng dạy bởi các tôn giáo khác."

Các dân tộc Á Châu hẳn có nhiều lý do tri ân vị vua vĩ đại này. Là nhà cầm quyền, Ngài làm bốn phận hậu thuẫn mọi tôn giáo hiện hữu không chút kỳ thị.

Hòa Hợp Tôn Giáo

Nguyên tắc tôn giáo dành cho toàn thể nhân loại. Nếu bất cứ nhóm nào trong nhân loại không theo những đức hạnh vĩ đại dạy bởi tôn giáo - như

nhân từ, kiên nhẫn, khoan dung và hiểu biết, quả là khó khăn cho người khác sống hòa bình.

Lẽ tự nhiên người xấu quyết và ích kỷ lợi dụng bất cứ loại đức hạnh nào, nhưng, hãy để tất cả những nhà tôn giáo ngày nay, ghi nhớ rằng những kẻ chiến đấu và làm đổ máu dưới danh nghĩa tôn giáo, đã không đi theo nguyên tắc tôn giáo và không phục vụ chính nghĩa của nhân loại. Họ chiến đấu cho lợi lạc cá nhân riêng tư hay quyền lực dưới danh nghĩa tôn giáo. Những người thực sự tu tập không có lý do gì dùng võ lực, họ giải quyết những khó khăn qua đường lối hòa bình. Một tôn giáo thực sự không bao giờ tấn công bất cứ một hình thức bạo động nào trong bất cứ hoàn cảnh nào. Đồng thời, không nên gây kỳ thị chủng tộc khi mà chúng ta tu tập tôn giáo của chúng ta. Phật tử sống và làm việc với những người tôn giáo khác mà không có một hành vi thù địch. Không những thế, người Phật Tử chưa bao giờ làm đổ máu giữa những giáo phái khác biệt hay tôn giáo khác vì lợi ích tôn giáo.

Ngày nay vì những hành động tàn bạo đã được thực thi và đang tiếp diễn (đến một mức nào đó) dưới danh nghĩa tôn giáo, nhiều người đã trở nên vỡ mộng khi nói đến từ ngữ "tôn giáo" Duy vật chủ nghĩa, đạo đức giả, và cuồng tín đội lốt dưới chiêu

bài tôn giáo, đã gây nên những thảm họa to lớn trong lịch sử nhân loại. Giá trị thực sự của tôn giáo đã nhanh chóng biến mất từ tâm con người vì họ đang tìm cầu thuyết huyền bí và hoang đường. Những tôn giáo vĩ đại đã được thiết lập trên thế gian đang phân tán thành nhiều vô số dạng thức; và thậm chí một số người đã ra mặt chế diễu tôn giáo. Thời điểm đã tới cho những nhà tôn giáo ngày nay ngồi lại cùng nhau để tiến dẫn giá trị đạo lý đúng theo hoàn cảnh của nó, thay vì chỉ lập luận và cãi vã về những khác biệt trong lý tưởng và thần thoại tôn giáo.

Tôn giáo không nên bị giới hạn chỉ vào thờ cúng và cầu nguyện. Tôn giáo không phải chỉ là một phương tiện trên môi mép mà là một phương tiện trung gian thực tiễn cho con người hành động vô hại, phục vụ nhân loại, làm điều thiện, và đạt giải thoát, hòa bình và hạnh phúc thực sự.

Tôn giáo khác nhau có thể có niềm tin và quan điểm khác nhau về sự bắt đầu và chấm dứt cuộc đời, cùng những giải thích dị biệt về sự giải thoát tối thượng. Nhưng chúng ta không nên tiến tới những vấn đề bất hòa ấy để tạo mâu thuẫn, đối đầu, xung đột, sân hận và hiểu nhầm.

Có quá thừa đủ những đức hạnh thông thường thuộc lãnh vực lý thuyết và thực hành mà các nhà tôn giáo có thể giới thiệu dưới danh nghĩa tôn giáo để người dân có một lối sống chính đáng, hòa bình và có văn hóa.

Chúng ta không cần coi thường hay khiến trách tôn giáo này tôn giáo kia. Nếu chúng ta làm như vậy, chúng ta dọn đường cho những nhóm chống tôn giáo đang chờ đợi để chế diễu và chỉ trích tất cả những tôn giáo. Chúng ta không nên hành xử như vậy cho thấy thái độ thù nghịch với những người cùng làm tôn giáo. Nếu chúng ta làm như vậy, người ta sẽ nói tôn giáo khuyến khích nhân loại chia rẽ.

Người Phật Tử không bị cấm không được tỏ niềm kính trọng với các đạo sư tôn giáo khác, họ cũng không bị hạn chế gì trong việc đi thăm các nơi thờ phượng và tham dự các khóa lễ không phải là Phật Giáo. Họ cho thấy họ hợp tác hoàn toàn trong khi vẫn giữ nguyên tắc căn bản Phật Giáo.

Phật Giáo khuyến khích sự hợp tác và hiểu biết giữa những giáo phái. Theo quan điểm Phật

Giáo, nhân hiệu tôn giáo không phải là khía cạnh quan trọng nhất để một người được coi là có đạo lý, mà là một người sống một cuộc đời đáng kính không hại ai mới có thể coi là người có đạo lý.

Những ai thấy những sai lầm và phê bình Phật Giáo có thể làm như vậy trên một mức độ ở bề mặt thôi. Họ có thể phê bình những tập tục truyền thống, những cung cách và tục lệ, nhưng không thể công kích giáo lý thiết lập bởi Đức Phật, vì những giáo lý ấy lúc nào cũng tốt trong tất cả mọi thời gian. Họ có thể đem bất cứ một giáo lý nào ra xem xét nếu họ muốn trắc nghiệm.

Phương pháp sử dụng để trình bày giáo lý của Đức Phật rất hòa bình và hữu lý. Đức Phật kêu gọi qua lẽ phải và kinh nghiệm. Giáo lý được trình bày trong sáng, đơn giản rất ấn tượng, thoát khỏi sự hẹp hòi và cuồng tín có tính chất quốc gia trong tôn giáo. Những giáo lý ấy sản sinh người trong sạch và điềm đạm. Phương pháp trình bày này quét sạch nghi kỵ và niềm tin dị đoan. Như vậy giáo lý của Đức Phật thuyết phục tâm can và đầu óc những người tha thiết tìm cầu chân lý. Thái độ khoan dung và hiểu biết của Phật giáo đã thuyết phục nhiều nhà tư tưởng vĩ đại, triết gia, duy lý, và những nhà tự do tư

tướng và cả đến những người theo thuyết 'không thể biết' đều cảm nhận Phật Giáo là một lối sống hòa bình.

Theo Đức Phật, con người tự chia rẽ vì lòng ích kỷ to lớn. Khi tính ích kỷ này bị khuất phục, sự tương quan lành mạnh của nhân loại sẽ phát triển. Sự tìm cầu hòa bình và đường lối sống hòa hợp bắt đầu từ bên trong chứ không phải bên ngoài.

Nếu những nhà tôn giáo ngày nay không thể cùng ngồi lại với nhau để làm việc trong hòa hợp, không kỳ thị và thù nghịch lẫn nhau, hòa bình mà ta nói chỉ ở trong giấc mộng mà thôi.

Là những người làm tôn giáo chân chính và chân thành, xin hãy nắm tay nhau để cùng cố nỗ lực để xóa bỏ tất cả những gì mâu thuẫn và kỳ thị trong giáo lý của chúng ta và hãy cố gắng đến mức tối đa đưa ra những giá trị tinh thần chung nơi tôn giáo vì lợi ích và hạnh phúc của nhân loại bất kể đến chủng tộc và tín ngưỡng. Chúng ta nên nhớ rằng tôn giáo hiện hữu cho lợi ích của nhân loại và tôn giáo không nên bị sử dụng sai lầm một cách cuồng tín trong bất cứ đường lối nào để đạt lợi dưỡng cá nhân hay vinh quang cho chính mình.

Hãy Cùng Nhau Đoàn Kết

Tất cả những nhà tôn giáo đoàn kết, không sử dụng quân phiệt tôn giáo. Xin hãy để cho họ chấm dứt tất cả những tàn bạo và giết chóc dưới danh nghĩa chiến tranh. Xin hãy để cho họ đoàn kết để cho con người tự do tìm tôn giáo tùy theo niềm tin sở thích của người đó. Hãy để cho họ đoàn kết để loại đi tôn giáo độc quyền. Xin hãy để cho họ đoàn kết để không sử dụng tôn giáo chỗ chợp búa để đối đầu người khác bằng cách áp dụng các phương pháp đáng nghi ngờ. Xin để cho họ đoàn kết để kính trọng niềm tin của các đạo khác và những sự tu tập chừng nào mà những sự tu tập và niềm tin ấy vô hại và không lừa dối dân chúng. Xin hãy để cho họ đoàn kết để quét sạch thái độ thách thức của sự cạnh tranh tôn giáo không lành mạnh, xin hãy để những nhà tôn giáo đoàn kết để loại bỏ những tệ nạn và lễ thói vô luân thường thấy trong xã hội hiện đại. Xin cũng để cho họ đoàn kết để đưa ra một lối sống ôn hòa giữa những tín đồ và khuyến khích những người này đứng đi đến cực đoan.

Những vị khai sáng của mỗi tôn giáo đều có mục tiêu căn bản là đoàn kết cho nhân loại - để nuôi dưỡng hòa hợp, thiện chí, và hiểu biết giữa tất cả các dân tộc trên thế giới.

Theo bước chân các vị khai sáng, nhiều nhà lãnh đạo tôn giáo, cũng đã tìm cách phát triển lòng kính trọng sâu xa đối với niềm tin của người khác.

Bất hạnh thay, tuy nhiên, một số tín đồ của tôn giáo, vì lý do ích kỷ, và do sự bất-khoan-dung và tâm địa hẹp hòi, đã chống lại cốt tủy thực sự của Tôn Giáo và đã tạo nên hỗn loạn, quan niệm sai lầm, kỳ thị và bất-khoan-dung.

Chúng tôi tha thiết hy vọng bằng cách nhận thức được những sự kiện này, nhân loại một ngày nào đó sẽ đoàn kết trong tình huynh đệ tôn giáo để cùng làm việc cho hạnh phúc của tất cả.

Trong phân tách cuối cùng, sự kính trọng tôn giáo của người khác nảy sinh từ lòng tin tưởng mà ta có trong sức mạnh thực chất của tôn giáo mình.